

— *Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um algjörðán aðskilnað 3. og 4. bekkis hins lærða skóla.* — Í heiðruðu brjefi 21. þ. mán. hafa stiptsyfirvöldin tilkynnt mjer, að þjer upp á væntanlegt samþykki landshöfðingjans hafið samkvæmt tillögum rektors fallitz á, að 3. og 4. bekkur lærða skólans, sem hingað til hafa verið sameinaðir í kennslustundunum í íslenzku, stærðfræði og trúbrögðum, en í þeim eru nú sem stendur 37 lærisveinar samtals, væru aðskildir með öllu.

Þessi úrskurður stiptsyfirvaldanna samþykkist hjer með.

164
24. sept.

— *Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Norður-Múlasýslu um innhemtingá húsaskatti.* — Í brjefi frá 19. ágúst þ. á. hafið þjer, herra sýslumaður spurt, hvort húsaskattur sá, er heimta skal saman á næstu manntalsþingum, sje greiddur fyrir almannaksárið 1878 eða fardagaárið 1878—79, hvort beri að heimta hann af húsum, sem að eins er búið í part af árinu, hvort skatturinn eigi að greiðast af húskofum, er að eins eru ætlaðir til þess að geyma fisk eða salt í, og af sjómannaþúðum, hvort eigandi eða leigjandi hússins eigi að greiða skattinn, og hvort sýslumenn megi borga hann í landsþjóð með ávísun á verzlunarhús í Kaupmannahöfn. Fyrir því vil jeg tjá yður það, er nú segir:

165
16. okt.

1. Með því að ákveðið er í 6. grein laga 14. desbr. f. á., að húsaskatturinn eigi að heimtast á manntalsþingum ár hvert, virðist mjer það liggja næst við að ætla hann lagðan á fyrir fardagaárið. Aptur á móti virðist það ljóst, að heimta eigi skatt af öllum þeim húseignum, sem notaðar hafa verið á árinu og virtar samkvæmt reglugjörðinni frá 11. maí þ. á. Getur það í þessu tilliti varla komið til greina, að húsin að eins hafa verið notuð lítinn hluta úr ári. Heldur ekki virðist það geta haft neina þýðingu, að húseignin er ekki notuð til íbúðar. Löggin leyfa að eins 3 undantekningar:

a, hús; sem eru minna virði en 500 kr.

b, hús, sem eru notuð við ábúð á jörð, er metin er til dýrleika.

c, kirkjur, skólar o. s. frv. Sjá 2. grein laganna.

Allar aðrar húseignir verða að teljast skattskyldar.

2. Með því ekki er ákveðið, að skatturinn skuli hvíla á húsleigjanda, getur varla verið umtalsmál, að aðrir en eigandi sjeu skyldir að greiða skattinn, hins vegar verður eigandi skyldur að hafa umboðsmann í lögsagnarumdæmi því, sem húsið liggur í, sje hann ekki sjálfur þar búsettur, og virðist heimilt að taka húsið lögtaki fyrir skattinum, ef eigandi hefir ekki fengið leigjanda umboð, nje tilkynnt hlutaðeiganda lögtaksfremjanda, að hann hafi þar á staðnum annan umboðsmann, er muni greiða skattinn.

3. Ekkert getur verið því til fyrirstöðu, að gjaldheimtumenn borgi húsaskattinn, eins og önnur þinggjöld með ávísun á áreiðanlegt verzlunarhús í Kaupmannahöfn.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um laun prestsins á Vestmannaeyjum.* — Eptir að ráðgjafinn hafði meðtekið skýringar þær, sem þóknanlegt brjef yðar, herra landshöfðingi, frá 2. f. m. innihjelt, um útreikninginn á endurgjaldi því, er samkvæmt 4. gr. laga frá 14. desember f. á. um skattgjöld á Vestmannaeyjum, ber að greiða hinum núverandi presti á Vestmannaeyjum úr landssjóði fyrir þann

166
17. okt.

Hinn 31. desember 1878.

166 tekjumissi, sem fyrir hann kynni að leiða af öðrum ákvörðunum nefndra laga, hefir ráðgjafinn samkvæmt tillögum yðar ákveðið, að hið umrædda endurgjald skuli vera 1443 kr. 19 a. árlega.

Jafnframt því að tjá yður hið framanskráða til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, vil jeg hjer með þjónustusamlega mælast til, að þjer, herra landshöfðingi, vilduð þóknanlega hlutast til þess, að nefnd upphæð sje greidd úr jarðabókarsjóði hinum núverandi sóknarpresti á Vestmannaeyjum með $\frac{1}{12}$ á mánuði hverjum frá 1. janúar 1879.

167 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um uppboðslaun.* — Í 19. okt. þóknanlegu brjefi frá 31. ágúst síðastl. hafið þjer, herra landshöfðingi, að gefnu tilefni af hinum setta sýslumanni í Gullbringu- og Kjósarsýslu og sýslumanninum í Húnavatns-sýslu, borið upp fyrir ráðgjafanum ýmsar spurningar lútandi að uppboðslögunum, og læt jeg ekki dragast þjónustusamlega að tjá yður í andsvara skyni til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar það, er nú segir.

Þar sem hinn setti sýslumaður í Gullbringu- og Kjósarsýslu hefir beiðzt þess, að honum yrði borgaðar úr landssjóði 5 kr., sem ferðakostnaður, er honum beri fyrir uppboðshald, hlýtur ráðgjafinn að vera herra landshöfðingjanum samdóma um það, að engin lagaheimild sje til fyrir því að leggja kostnað þenna á landssjóð. Ekki heldur er nein heimild fyrir því, er sýslumaðurinn í Húnavatnssýslu hefir farið fram á, að leggja það á hlutaðeigandi uppboðsbeiðanda að borga slíkan kostnað, og skal þess að öðru leyti getið, að hinn síðarnefndi embættismaður eins og allir aðrir valdsmenn, sem hafa fengið laun sín ákveðin eptir meðaltali tekna sinna fjárhagsárin 1871—75 virðist að hafa öðlzt fullt endurgjald fyrir tekjur þær, sem þeim hingað til hafa borið af uppboðum, þar sem þær hafa verið afdráttarlaust teknar til greina, þá er tekið var meðaltalið af nefndum tekjum.

Að því er þessu næst snertir spurninguna um rjett hreppstjóra til launa þeirra, er þeim eru veitt í 71. gr. aukatekjureglugjörðarinnar frá 10. september 1830 fyrir að halda lítilfjörleg uppboð í forföllum sýslumanns og eptir umboði hans, hlýtur ráðgjafinn að fallast á skoðun þá, sem þjer herra landshöfðingi, hafið látið í ljósi, að lögín frá 14. desember f. á. virðist ekki hafa ætlað að breyta þessu fyrirkomulagi. Þar sem þjer herra landshöfðingi í sambandi hjer við hafið látið þá ætlun yðar í ljósi, að það gæti verið nú þegar ástæða til að gjöra ákvörðun, þar sem tiltekin væru ákveðin takmörk fyrir því, hversu stór þau uppboð mættu vera, sem hreppstjórum hjer á eptir mætti fela á hendur að halda og taka sölulaun af, lætur ráðgjafinn ekki hjálíða að athuga, að slíkri breytingu á hinni nefndu grein í aukatekjureglugjörðinni — þó ekki sje haft tillit til þeirra örðugleika, sem því mundi vera samfara, að ákveða slík takmörk — gæti í engu falli orðið á komið nema með lögum; en til þess þó svo mikið sem auðið er að aptra því, að þessari ákvörðun verði ranglega beitt, vildi jeg þjónustusamlega mælast til þess, að þjer, herra landshöfðingi, leggið fyrir amtmennina að hafa eptirlit með því, að sýslumennirnir láti hreppstjóra því að eins halda uppboð, að þeir geti ekki sjálfir framkvæmt gjörðina og gætt sje hinna skilyrðanna í 71. gr. aukatekjureglugjörðarinnar. Auk þess má álíta það vel víðeigandi, að skipa sýslumönnum í hvert sinn, er þeir fela hreppstjórum á hendur uppboðshald, að geta um ástæðuna til þess, og láta rita þar að lútandi athugasemd í uppboðsgjörðarbókinni.